

בית הדין לענייני מים בחיפה

עח"ק 10830-06-13 א.ש.ש.י. נדל"ן בע"מ נ' הרשות הממשלתית למים ולביוב
עח"ק 27249-07-13 נדלן בע"מ נ' למים וביוב

בפני הרכב:

כב' השופט רון שפירא [אב"ד]

מר שאול שטרייט, נציג ציבור

מר ישראל מנטל, נציג ציבור

א.ש.ש.י. נדלן בע"מ, ח.פ. 513947325

העוררת

נגד

הרשות הממשלתית למים וביוב

המשיבה

1

פסק דין

2

3

הרקע לערר:

4

בפנינו ערר על חיוב בתשלום היטל הפקה לשנת 2012 בסך של 3,153,902.65 ₪, אותו הטילה המשיבה
על העוררת ביום 5.5.13, בהתאם להוראת סעיף 116 לחוק המים, התשי"ט – 1959 (להלן: "חוק
המים").

5

6

7

8

העוררת הינה חברה בע"מ המחזיקה בזכויות בנכס המצוי בתחומה של עיריית תל אביב, זאת
במשותף עם בעלי זכויות נוספים בזכויות הקניין במגרש. העוררת ביקשה להקים במגרש בניין
למגורים עם חזית מסחרית בקומת הקרקע. לשם כך ביקשה וקיבלה העוררת ביום 26.6.12 היתר
בנייה להקמת הבניין. ההיתר כלל בתוכו לצד קומותיו העיליות של הבניין גם שתי קומות מרתף
המיועדות לחנייה.

12

13

14

לצורך הקמת הבניין ויציקה וביסוס של יסודותיו נדרשה העוררת להנמיך את מפלס מי התהום
המצויים במעבה הקרקע שמתחת למפלס המגרש. הצורך להנמיך את מפלס מי התהום נוצר בעטיים
של מרתפי החנייה שהקמתם נתבקשה. לצורך ניקוז מי התהום והנמכת מפלסם נדרשה העוררת
לבצע פעולת קידוח ושאיבה של מי התהום והזרמתם לאתר או מקור אחר. לפיכך פנתה העוררת
לגורם המוסמך אצל המשיבה וביקשה להתיר לה לבצע קידוח ולנקז באמצעותו את מי התהום.
המשיבה נעתרה לבקשה והעניקה לעוררת ביום 7.8.11 רישיון קדיחה לשאיבת כמות שלא תעלה על
42,000 מ"ק. ברישיון הקדיחה נכתב כי "סילוק המים הנשאבים יעשה על פי כל דין בהתאם
לתוצאות בדיקות איכות המים ובתיאום עם המשרד להגנת הסביבה. סילוק המים למערכת הביוב
יעשה בתיאום עם "מי אביבים" ו"איגודן" (סעיף 6' לרישיון הקדיחה). כן נכתב ברישיון הקדיחה
כי בעל הרישיון ישלם עבור המים שיפיק היטל הפקה בהתאם לשיעור היטל הפקת סילוק מים

15

16

17

18

19

20

21

22

23

בית הדין לענייני מים בחיפה

עח"ק 10830-06-13 א.ש.ש.י. נדל"ן בע"מ נ' הרשות הממשלתית למים ולביוב
עח"ק 27249-07-13 נדלן בע"מ נ' למים וביוב

1 מהאקוויפר (כ- 3.50 ש"ח למ"ק) (סעיף ג'10 לרישיון הקדיחה). כן ביקשה וקיבלה העוררת רישיון
2 הפקה שבמסגרתו אושרו לה קידוח והפקה של 42.00 אלמ"ק של מים שפירים.

3
4 עובר לביצוע הקידוח ביצעה העוררת באמצעות חברת אקודן, השייכת לשפד"ן, המתמחה בתחום,
5 בדיקה בדבר איכות מי התהום המיועדים לסילוק. בדיקה זו העלתה כי מים אלה אינם ראויים
6 לשתייה אך גם אינם מליחים. על יסוד זאת קבע עורך הבדיקה כי ניתן להזרים את המים
7 המסולקים למפעל השפד"ן.

8
9 לנוכח ממצאי הבדיקה פנתה העוררת לחברת מי אביבים בע"מ – תאגיד המים והביוב של תל אביב
10 – בבקשה כי תתיר לה להזרים את מי התהום המסולקים לשפד"ן באמצעות מערכת הביוב
11 שברשותה. התאגיד נעתר לבקשה ואפשר לעוררת להזרים את מי התהום שנשאבו למערכת הביוב
12 שברשותו, זאת תמורת תשלום אגרה.

13
14 ביום 5.5.13 שיגרה המשיבה לעוררת דרישה לתשלום היטל הפקה לשנת 2012 כמפורט לעיל.
15 הדרישה התבססה על כמויות המים שהופקו בפועל – 473,700 מ"ק (כזכור, ניתן אישור להפקת
16 42,000 מ"ק).

17
18 העוררת חולקת, מטעמים שיפורטו, על חיובה בהיטל ההפקה. יצויין כבר עתה כי לאחר שבחנו את
19 טענות הצדדים ואת המסמכים שהוצגו לעיונו של בית הדין הגענו למסקנה כי אין מקום להתערב
20 בהחלטת המשיבה להטיל על העוררת היטל הפקה כפי שהוטל וכי ההיטל הוטל על העוררת כדין
21 ובהתאם לתנאי הרישיונות שהוצאו לעוררת.

טענות העוררת:

22
23
24 העוררת טוענת כי הדרישה לתשלום היטל הפקה הינה מופרכת ואין לה יסוד הן על פי שורת הדין
25 והן על פי הגיונם של דברים.

26
27 העוררת טוענת כי אינה נכנסת בגדרה של הגדרת "מפיק", שכן אין היא צורכת את המים הנשאבים
28 לעצמה ואין היא מספקת אותם לאחרים (העוררת מפנה בעניין זה לתקנה 1 לתקנות המים (היטלי
29 הפקה), התש"ס – 2000). העוררת טוענת כי הזרימה את המים למערכת הביוב שכל תכליתה הינו
30 סילוקם של המים לאתר טיפול בקולחים ובשפכים. על כן, נטען כי העוררת אינה בגדר "מפיק" על פי
31 התקנות.

32
33 עוד נטען כי על פי סעיף 1 לתוספת השנייה לחוק המים "מפיק עירוני" מוגדר כ"מפיק מים שפירים
34 שכמות המים השפירים שהוקצתה לו למטרות צריכה ביתית ותעשייה..." ובהתאם לכך מוגדרים

בית הדין לענייני מים בחיפה

עח"ק 10830-06-13 א.ש.ש.י. נדל"ן בע"מ נ' הרשות הממשלתית למים ולביוב
עח"ק 27249-07-13 נדלן בע"מ נ' למים וביוב

1 בסעיף 3(א) לתוספת השנייה כל סוגי ההפקות אשר נקבע לגביהן תעריף בסעיף 3(ב) כנסבות על
2 מטרות של צריכה ביתית או תעשייה. נטען כי המונח "תעריף ייחוס" המופיע בסעיף 3(א) והקובע
3 את תעריף הבסיס על פיו יחושב סכום ההיטל מדבר גם הוא בהפקה לשימוש עצמי או להספקה
4 לאחר. הוא הדין בסעיף 3(ב) גופו הנסב כולו כעולה מלשונו על הפקה למטרות צריכה ביתית או
5 תעשייה.

6
7 נטען כי העוררת אינה בבחינת מפיק לעניין החבות בהיטל הפקה. העוררת אמנם ביצעה שאיבת מים
8 אך לא לשימוש עצמי או לטובת אספקה לאחרים ולא עשתה בהם שימוש המסב לה הנאה או
9 המשמש לצרכיה. לכן, נטען כי כאשר לא מתקיים יסוד השימוש וההנאה מהמים כתוצר, לא ניתן
10 לקרוא לזה שימוש וצריכה. נטען כי העוררת אינה מספקת מים לתאגיד המים, אלא משתמשת
11 בשירותי התאגיד לצורך סילוק המים ואף משלמת לתאגיד על שירותיו.

12
13 כן נטען כי תכליתו הרשמית של היטל ההפקה הינה ליתן ביטוי למימון כיסוי המחסור במים בארץ.
14 תשלום ההיטל מגשר על הפער שבין עלות ההפקה העצמית לבין תעריפי המים שמשלם צרכן לספק
15 חיצוני כדוגמת רשות מקומית, אגודת מים או תאגיד מים וביוב. נטען כי תכליות אלו אינן
16 רלוונטיות למי שכל עניינו בפעולת ההפקה הינו בסילוק המים ולא בהם עצמם. נטען כי אין כל
17 צידוק לכלול אדם הנדרש לסילוק המים ממקרקעיו בכדי לנצלם כהלכה בגדרם של החייבים
18 בתשלום היטל הפקה. על אלו נמנים המפיקים הנצרכים למים גופם ומפיקים מהם תועלת. אז קיים
19 הצדק מצד המדינה כריבון לגבות מהם תשלום המשקף את אותה טובת הנאה. נטען כי העוררת
20 אינה נמנית על מפיקים מעין אלו ומשכך אין כל הצדק להשית עליה חבות בהיטל הפקה.

21
22 עוד נטען כי כלל לא ניתן על פי הדין החל להשית חיוב בהיטל הפקה על מים ממין המים שנשאבו על
23 ידי העוררת ובגין מטרת שאיבתם וסילוקם.

24
25 נטען כי סעיף 7 לתוספת השנייה לחוק (שהוספה בתיקון שנערך לתוספת בחוק) משית היטל הפקה
26 גם על שאיבת מים מאקוויפר ללא הנאה מהמים תוצרי השאיבה, אך גם הוראת סעיף 7 לתוספת
27 נסבה על מפיק מים, כלומר, מי שנצרך למים הנשאבים לצרכי עצמו ולא על שאיבת מים כדי לסלקם
28 בלבד. אך גם אם הוראת סעיף 7 נסבה גם על מי ששואב מים לצורך סילוקם בלא זיקה למים
29 כמוצר, אזי אין בכך כדי להשית על העוררת את החבות בהיטל הפקה. נטען כי הוראת סעיף 7
30 מחילה עצמה במפורש על הפקת מים שפירים ומונח זה משמעו מים הראויים לשתייה ואין הוא
31 כולל בתוכו מים מזוהמים ובכלל זאת מי שפכים ומי קולחין. נטען כי המונח מים שפירים מוגדר
32 בתקנה 1 לתקנות כמים שהוגדרו ככאלה ברישיון ההפקה.
33

בית הדין לענייני מים בחיפה

עח"ק 10830-06-13 א.ש.ש.י. נדל"ן בע"מ נ' הרשות הממשלתית למים ולביוב
עח"ק 27249-07-13 נדלן בע"מ נ' למים וביוב

1 העוררת טוענת כי עיון ברישיון ההפקה מעלה כי טיב המים וסיווגם בהיבט של איכות כלל לא הוגדר
2 במסגרתו. נהפוך הוא, בסעיף ג'5 לרישיון חוייב בעל הרישיון לערוך בדיקות שעניינן ותכליתן הינה
3 קביעת איכותם וסיווגם של המים במישור זה. נטען כי סעיף ג'6 לרישיון אף קובע כי סילוק המים
4 הנשאבים יעשה על פי כל דין בהתאם לתוצאות בדיקת איכות המים ובתיאום עם המשרד להגנת
5 הסביבה. סילוק המים למערכת הביוב יעשה בתיאום עם "מי אביבים" ו"איגודן". נטען כי נכתב
6 ברישיון גופו כי המים הנשאבים על ידי העוררת אינם, מכל מקום, מים שפירים, אלא מים באיכות
7 נחותה שאינם ראויים לשימוש. עוד נטען כי איכותם הירודה של המים הנשאבים מוכחת גם מתוך
8 ממצאי הבדיקה. לכן המים אינם ראויים להיחשב כמים שפירים, כאשר החבות בהיטל הפקה הינה
9 להפקת מים שפירים בלבד שכן סיווג זה עולה בקנה אחד עם תכליתו של ההיטל כפי המוגדר בסעיף
10 116 לחוק המים כמיועד לשקף את המחסור האזורי והכלל ארצי במים. נטען כי תכלית כזו
11 רלוונטית מטבעה למים שפירים ולא למים מזוהמים ונחותים שאינם כשרים לשימוש.

12
13 עוד נטען כי חיוב העוררת בהיטל הפקה הינו בלתי סביר באופן קיצוני על יסוד רציונל כלכלי.
14 העוררת טוענת כי היא שילמה ומשלמת לתאגיד כספים רבים לסילוק המים שנשאבו על ידה. לאור
15 זאת, נטען כי אין כל הגיון וצדק בהשתת תשלום נוסף בסכום עתק על העוררת בשל שאיבת המים
16 והעברתם לידי התאגיד. נטען כי המים הנשאבים לא זוהמו על ידה אך היא נדרשת לשלם את מחיר
17 סילוקם והטיפול בהם בלא שהייתה לה יד בפגיעה באיכותם. נטען כי העוררת משלמת בגין שאיבת
18 המים והולכתם עד למערכות התאגיד וכתוצאה מפעולת התאגיד מושבחים בסופו של תהליך אותם
19 מים נחותים והמדינה מפיקה טובת הנאה ישירה מהמים שנמכרים לצרכנים. העוררת לא מפיקה כל
20 תועלת וטובת הנאה כספית או אחרת מהמים הנשאבים כמוצר ולכן נטען כי יש בהטלת חבות
21 בהיטל הפקה על שכמה של העוררת משום חוסר צדק.

22
23 העוררת טוענת עוד כי ציון החבות בהיטל הפקה ברישיון הקידוח אינה מעמידה כל זכות להטלתו
24 מקום שהדין אינו מתיר זאת.

25
26 לחילופין נטען כי החיוב הינו מופרז בסכומו והוא חסר כל היגיון וסבירות. נטען כי מדובר בתעריף
27 שנקבע בתוספת השנייה כתעריף בעד הפקה חורגת והינו תעריף הגבוה מזה שנדרש ממי שרוכש את
28 המים מרצונו ולשימושו. כן נטען כי השתת סכום עתק של שלושה מיליון ₪ על פרויקט מגורים הינו
29 אבסורדי ובלתי סביר ומדובר בגזירה שלא ניתן לעמוד בה.

30
31 **טענות המשיבה:**
32 המשיבה טוענת כי אין כל עילה לבטל או להפחית את חיוב היטל הפקה בו חויבה העוררת בגין
33 הפקת מים מהאקוויפר.
34

בית הדין לענייני מים בחיפה

עח"ק 10830-06-13 א.ש.ש.י. נדל"ן בע"מ נ' הרשות הממשלתית למים ולביוב
עח"ק 27249-07-13 נדלן בע"מ נ' למים וביוב

1 נטען כי על העוררת לשלם היטל בגובה הפקה חורגת מאחר שזה ההיטל המחויב בשאיבה מאקוויפר
2 וההיטל מהווה תמריץ שלילי של שאיבת מים מאקוויפר.

3
4 עוד נטען כי במקרה של העוררת עליה לשלם היטל בגובה הפקה חורגת מאחר שזהו תעריף ההיטל
5 של שאיבה מעבר לכמות שהוקצתה ברישיון, שכן רישיון הקדחה ורישיון ההפקה התירו קדחה של
6 עד 42,000 מ"ק בעוד שבפועל הפיקה מעבר לרישיון, סה"כ כמות של 473,700 מ"ק.

7
8 נטען כי חובת תשלום היטל הפקה בעד הפקת מים קבועה בסעיף 116 לחוק המים. חוק המים קובע
9 כי היטל הפקה יוטל על כל מפיקי המים, ללא יוצא מן הכלל, ותעריפו כמשקף מחסור אזורי וכלל
10 ארצי במים יקבע בתוספת השנייה.

11
12 המשיבה טוענת כי בהיבט של ניהול משק המים להיטל היגיון רב בשמירה על משאבי הטבע
13 ובתמרוץ יזמים לפעול לאתר שיטות בניה שאינן מחייבות סילוק כמויות גדולות של מים או לפעול
14 לאיתור צרכנים שניתן יהיה לספק להם את המים באופן שההפקה לא תביא לגריעת המים
15 ממקורות המים של כלל הציבור מבלי שיהיה להם שימוש. קיומו של ההיטל מבטיח כי היזם
16 המעוניין לקדם את הבנייה יעשה זאת תוך פגיעה מינימאלית במשאבי הציבור ההולכים ומדלדלים.

17
18 נטען כי כיום ישנם טכנולוגיות ופתרונות הנדסיים שיש בהם כדי למנוע או לפחות לצמצם שאיבת מי
19 אקוויפר ולכן בעל הרישיון מצווה לבחון אפשרויות לסילוק מושכל של המים, כגון החדרתם בחזרה
20 לקרקע, או לעשות בהם שימוש חוזר. כל אלה יש בהם כדי להפחית את גובה ההיטל ולעיתים אף
21 להביא לכך שאין פעולת שאיבה המחייבת הטלת היטל. נטען כי אלמלא היה ההיטל לנגד עיניו של
22 היזם, היו לו מול עיניו רק האינטרסים שלו להקים מרתפי חניה ולזרז את הליך הבנייה ולא היה
23 גורם כלכלי אפקטיבי שיחייב אותו לצמצם למינימום הנדרש את הנזקים שהוא גורם למאגרי המים
24 של כלל הציבור. נטען כי כך מוסברים הדברים בדברי הסבר להצעת התיקון לחוק מיום
25 30/10/2006, אשר צורפו לכתב התשובה של המשיבה ושבמסגרתו נקבעו ההוראות הראשונות של
26 התוספת השנייה לחוק המים.

27
28 המשיבה טוענת כי על העוררת ששאבה מים מהאקוויפר ובכך סילקה כמויות מים עצומות המצויות
29 בתת הקרקע שנגרעו ממאזן המים הארצי לשלם היטל בגין אותה הפקת מים. נטען כי בדיוק לשם
30 כך חוקק סעיף 47. העלות הכלכלית של ההיטל נועדה, בין היתר, להוות תמריץ שלילי לשאיבת
31 המים מאקוויפר כדי למנוע את השאיבה או לצמצם את הכמויות הנשאבות.

בית הדין לענייני מים בחיפה

עח"ק 10830-06-13 א.ש.ש.י. נדל"ן בע"מ נ' הרשות הממשלתית למים ולביוב
עח"ק 27249-07-13 נדלן בע"מ נ' למים וביוב

- 1 נטען כי מעבר לגריעת כמויות גדולות של מים מהמאזן הכולל שאיבת מים מאקוויפר הסילוק גורם
2 לסיכון של התפשטות מזהמים במי תהום ושל חדירה של מי ים שעלולים לגרום לדלדול או פגיעה
3 וגרימת נזק בלתי הפיך למקורות מים.
4
- 5 נטען כי במקרה דנן תעריף ההיטל הוא נכון לא רק בשל הוראות החוק המסדירות את התעריף בגין
6 שאיבה מאקוויפר אלא גם מכוח העובדה שהעוררת חרגה מתנאי הרישיון וכל הכמות מעבר לכמות
7 שהוגדרה ברישיון הינה מחויבת ממילא בתעריף להפקה חורגת שהינו שווה ערך לתעריף החל על
8 הפקת סילוק.
9
- 10 המשיבה טוענת כי בהתאם לסעיף 23 לחוק המים הפקת מים צריכה להיות בהתאם לרישיון ההפקה
11 בלבד. כל הפקה מעבר לכמות שהוגדרה ברישיון מחויבת בתשלום עבור הפקה חורגת בהתאם לסעיף
12 3 לתוספת השנייה לחוק. מדובר בדרך חוקית וראויה העומדת בפני מנהל הרשות כדי לווסת את
13 משק המים ולדאוג למקורות המים.
14
- 15 לטענת המשיבה, כדי לבצע את פעולת ההפקה הנדונה, היה על העוררת לקבל רישיון קדיחה מאת
16 מנהל הרשות וכן רישיון הפקה. העוררת עשתה זאת וקיבלה רישיון קדיחה המתניחם לשאיבה
17 ש"לא תעלה על 42,000 מ"ק". בהתאם לתנאי הרישיון סילוק המים הנשאבים יעשה על פי כל דין
18 בהתאם לתוצאות בדיקות איכות המים ובתיאום עם המשרד להגנת הסביבה. אם לא ימצא פתרון
19 (לשימוש במים או להחזרתם לאקוויפר) וייקבע שיש לסלק את המים למערכת הביוב, אזי זה יעשה
20 בתיאום עם "מי אביבים" ו"אייגודן". נטען כי התנהלות העוררת במקרה דנן הייתה מלאת דופי.
21 השאיבה הייתה מתוכננת לחודשיים בלבד בספיקה מצומצמת רק לצורך בניית פירי המעלית. נטען
22 כי בפועל העוררת לא עבדה לפי התוכנית שהתבקשה על ידה ואושרה על ידי רשות המים. העוררת
23 הנמיכה את המפלס בצורה משמעותית ביותר על ידי 9 קידוחים ושאיבה בת 6 חודשים כאשר רשות
24 המים לא עודכנה בעניין שינוי התוכנית. לא התבקשו רישיונות קדיחה נוספים וגם לא תיקון של
25 רישיון ההפקה. עוד נטען כי היכולת לעצור שאיבה באתרי בנייה באמצע הביצוע היא מוגבלת מאוד
26 מאחר שהפסקת השאיבה יכולה להביא להצפת השטח ולגרום לנזקים בלתי ידועים ובלתי הפיכים
27 שעלולים להגיע לעשרות מיליוני שקלים. לכן עם שינוי התוכנית ותחילת השאיבה לא נותר בידי
28 המשיבה אלא לבצע פיקוח ולדרוש ניטור מהקבלנים בשטח ולחייב את העוררת בהיטל עבור המים
29 ששאבה בפועל.
30
- 31 כן צויין בסעיף ג'10 לרישיון הקדיחה כי בעל הרישיון ישלם עבור המים שיפיק היטל הפקה בהתאם
32 לשיעור היטל הפקת סילוק מים מהאקוויפר. בסעיף ד'5 לרישיון הקדיחה נאמר כי אין ברישיון
33 הקדיחה להתיר הפקה מן הבאר שנקדחה וזאת כל עוד לא קיבל בעל הרישיון הקדיחה רישיון הפקה
34 לפי סעיף 23 לחוק המים.

בית הדין לענייני מים בחיפה

עח"ק 10830-06-13 א.ש.ש.י. נדל"ן בע"מ נ' הרשות הממשלתית למים ולביוב
עח"ק 27249-07-13 נדלן בע"מ נ' למים וביוב

1
2 נטען כי העוררת מבצעת פעולה של הפקת מים לכל דבר ועניין והיא גם זאת הנהנית מגריעת המים
3 מהמאזן הכללי, שכן השאיבה והסילוק מאפשרים לה הקמת מרתפי חנייה וביסוס של הבניין. נטען
4 כי הוראות החוק מחייבות בתשלום היטל הפקה גם בלא הנאה מתוצרי השאיבה ועל אחת כמה
5 וכמה משאיבה מאקוויפר. על פי דברי ההסבר לחקיקה, באותם מקרים בהם המפיק אינו מספק את
6 המים אלא פשוט מזרים אותם ללא תכלית, החיוב בהיטל מסוג זה הוא החיוב התואם את הרציונל
7 של ההיטלים עצמם. עוד נטען כי הסעיף בתקנות אליו מפנה העוררת אינו חל על היטלי ההפקה
8 שלפי התוספת השנייה ולמעשה תקנות אלו אינן עוד בתוקף, בעקבות ביטול ההוראה המסמיכה
9 להתקנתן.
10
11 כן נטען כי העוררת ידעה או הייתה צריכה לדעת כי מדובר בהפקה וכי בגין הפקת המים שתיעשה על
12 ידה היא צפויה לחיוב בהיטל הפקה כדן. בהודעת החיוב אף נאמר כי ההיטל מוטל לפי הוראות
13 סעיף 116 לחוק המים ולפי הוראות התוספת השנייה לחוק המים וכיום, לאחר ששאבה את כל כמות
14 המים בה חפצה, היא מנועה ומושתקת מלטעון אחרת.
15
16 נטען כי שיעור ההיטל שמוטל על מפיק מים לצורך השפלת מפלס וסילוק מים קבוע בסעיף 7(4)
17 לתוספת השנייה בחוק המים. כמו כן, נטען כי בהודעת החיוב הובהר כי ההיטל הוא בגין הפקה
18 עצמית לסילוק במערכת הארצית. ברישיון הקדיחה שניתן לעוררת כשנתיים לפני השתת ההיטל
19 צויין גם גובה ההיטל הצפוי כפי שהיה באותה עת. נטען כי העוררת הייתה ערה לכך עוד בעת הוצאת
20 רישיון הקדיחה כי עליה לשלם היטל עבור השאיבה וכל טענה בנוגע לכך הרי שהיא לוקה באיחור
21 ושיהוי והיא מושתקת ומנועה מלהעלותו כעת.
22
23 כן נטען כי ככל ששיעור זה השתנה במועד השאיבה מול מועד הוצאת רישיון הקדיחה הרי שברי כי
24 לפי ההלכה הפסוקה אין לאדם כל זכות קנויה שמדיניות כלכלית תיוותר על כנה. נטען כי כאן אין
25 מדובר בשינוי המדיניות. ההיטל היה ונותר היטל להפקה חורגת.
26
27 המשיבה טוענת עוד כי ברישיון ההפקה הוגדרה כמות ההפקה שאושרה כסוג מים "שפיר". נטען כי
28 אין בדין הגדרה מהותית למים שפירים, למעט ההגדרה כי מים שפירים הם כאלו שהוגדרו על ידי
29 מנהל הרשות כמים שפירים. ולא בכדי. עמדת מנהל רשות המים הינה כי זיהום הקיים במים אינו
30 מונע מהם להיות שפירים ולשמש למגוון רחב של מטרות. נטען כי אין בהקשר זה חשיבות לאופן
31 שבו מסולקים המים. כן נטען כי המדד לחיוב בהיטלי הפקה הוא השפלת המפלסים והאינטרס
32 לצמצום הפקה כזו שעלולה לגרום להתפשטות מזהמים או לחדירה של מי ים לאקוויפר. כמו כן,
33 נטען כי גם מים הכוללים רכיבי זיהום מסוימים יכולים להיות ברי שימוש למטרות שונות

בית הדין לענייני מים בחיפה

עח"ק 10830-06-13 א.ש.ש.י. נדל"ן בע"מ נ' הרשות הממשלתית למים ולביוב
עח"ק 27249-07-13 נדלן בע"מ נ' למים וביוב

1 ואספקתם למטרות הללו תבטיח כי הקמת הבניין על ידי היזם לא תפגע באינטרס הציבורי של
2 שימור מקורות המים השייכים לציבור.

3
4 יתרה מכך, טוענת המשיבה, מים אלו הוגדרו כבר בעת מתן רישיון הקדיחה כמים שיש לשלם עבורם
5 היטל הפקה וההגדרה מופיעה גם ברישיון ההפקה. לכן לא ניתן להימנע מערעור על תנאי הרישיון,
6 להפר את הרישיון ואז בדיעבד לתקוף תנאי הנקוב בו, בעת הערעור על התוצאות של הפרת תנאי זה.

דיון ומסקנות:

7
8
9 לאחר שבחנו את טענות הצדדים ואת המסמכים שהוצגו לעיון בית הדין הגענו למסקנה כי יש לדחות
10 את הערר שכן בדין הוטל היטל ההפקה על העוררת ואין מקום להתערב בהחלטת המשיבה לעניין
11 זה.

12
13 סעיף 23 לחוק המים מורה כך:

14 "לא יפיק אדם מים ממקור מים ולא יתפיל מי-ים, בין לצריכה עצמית
15 ובין להספקה לאחרים, ולא יספק מים, בין אם הפיקם ממקור מים או
16 התפילם ממי-ים ובין אם קיבלם מספק אחר – אלא על פי רשיון מאת
17 מנהל הרשות הממשלתית ובהתאם לתנאי הרישיון (להלן – רשיון
18 הפקה); מתן רישיון הפקה וקביעת התנאים בו ייעשו על פי כללים
19 שקבעה מועצת הרשות הממשלתית".

20
21 סעיף 116 לחוק המים קובע חובת תשלום היטל הפקה בעד הפקת מים על כל מפיקי המים, בהתאם
22 להוראות התוספת השנייה לחוק. היטל ההפקה יחושב לפי יחידות של כמות המים המופקת.

23
24 כפי שטוענת המשיבה, היטל ההפקה נועד כדי להגן על משאבי הטבע ולתמרץ יזמים לפעול לאתר
25 שיטות בנייה שאינן מחייבות סילוק כמויות גדולות של מים או לפעול לאיתור צרכנים שניתן יהיה
26 לספק להם את המים באופן שההפקה לא תביא לגריעת המים ממקורות המים של כלל הציבור מבלי
27 שיהיה להם שימוש. כלומר, ההיטל בא להבטיח שהיזם יקדם את הבנייה תוך פגיעה מינימאלית
28 במשאבי הציבור ההולכים ומדלדלים.

29
30 סעיף 7(4) לתוספת השנייה לחוק המים תוקן ונקבע בו כי "בעד הפקת מים שפירים המיועדת
31 לסילוק מים מאקוויפר" ישלם מפיק מים "היטל בסכום השווה לסכום ההיטל בעד הפקה חורגת
32 כאמור בסעיף 3 לתוספת זו, ולענין הפקה כאמור המסופקת למטרות כמפורט בפסקאות (א) ו-(ב)
33 – היטל מופחת כמפורט באותן פסקאות:

34 (א) למטרות צריכה ביתית או תעשייה – היטל בסכום השווה לסכום
35 ההיטל בעד הפקה אחידה כאמור באותו סעיף;

בית הדין לענייני מים בחיפה

עח"ק 10830-06-13 א.ש.ש.י. נדל"ן בע"מ נ' הרשות הממשלתית למים ולביוב
עח"ק 27249-07-13 נדלן בע"מ נ' למים וביוב

1 (ב) למטרת חקלאות – היטל בסכום השווה לסכום ההיטל בעד הפקה
2 נוספת כאמור בסעיף 4 לתוספת זו;".
3

4 על פי דברי ההסבר להצעת התיקון לחוק מיום 30/10/06 (עמ' 70) התיקון בוצע לאור תופעה
5 המתרחשת בשנים האחרונות של בניית מבנים גבוהים המחייבת את ביסוסם לעומק הקרקע תוך
6 סילוק כמויות מים גדולות המצויות בתת הקרקע שנגרעות ממאזן המים הארצי. לכן נקבע כי הפקת
7 מים שפירים המיועדת לסילוק המים כאמור תחוייב בסכום השווה לסכום ההיטל בעד הפקה
8 חורגת. כדי לעודד את המפיקים לעשות שימוש נוסף במים המסולקים, כך שלא ייגרעו ממאזן המים
9 הארצי, נקבע כי מפיק המספק את המים לצרכי בית, תעשייה או חקלאות בהתאם להוראות
10 הקבועות לעניין זה ברישיון ההפקה ישלם היטל מופחת.

11
12 הטלת ההיטל במקרה הנדון בפנינו תואמת את מטרת קביעתו של ההיטל ואת לשונו של חוק המים
13 ודבר חובת התשלום הצפוי הודע לעוררת במפורש.

14
15 העלות הכלכלית של ההיטל נועדה להוות תמריץ שלילי לשאיבת המים מהאקוויפר כדי למנוע את
16 השאיבה או לכל הפחות לצמצם את הכמויות הנשאבות ככל האפשר. מעבר לגריעת כמויות גדולות
17 של מים מהמאזן הכולל, שאיבת מים מאקוויפר במתכונת של הפקת הסילוק גורמת סיכון של
18 התפשטות מזהמים במי תהום ושל חדירה של מי ים שעלולים לגרום לדלדול או לפגיעה ולגרימת
19 נזק למקורות מים.

20
21 בכל הנוגע לפסק הדין שניתן במסגרת ו"ע 519/06 סולל בונה בע"מ נ' נציבות המים (22.07.07)
22 שאליו מפנה העוררת - פסק הדין איננו רלוונטי עוד לאחר התיקון הנ"ל לחוק וההוראות הרלוונטיות
23 הן ההוראות שעל פיהן פעלה המשיבה [יוער כי התיקון לחוק נעשה, בין היתר, בהמשך לדברים
24 שנקבעו בפסק הדין הנ"ל וכדי להסדיר את המצב החוקי בהמשך לדברים שנפסקו שם].

25
26 יש לקבל גם את טענת המשיבה כי מעבר לעובדה שבמקרה דנן תעריף ההיטל הוא תעריף נכון בשל
27 הוראות החוק המסדירות את התעריף בגין שאיבה מאקוויפר, התעריף נקבע כתעריף להפקה חורגת
28 משום שהעוררת חרגה מתנאי הרישיון ובמקום להפיק כמות של 42,000 מ"ק כפי שנקבע ברישיון
29 שאבה כמות של 473,700 מ"ק. לכן כל הכמות שנשאבה מעבר לכמות שהוגדרה ברישיון הינה חורגת
30 ומחויבת בתעריף להפקה חורגת, שהינו שווה ערך לתעריף החל על הפקת סילוק.
31

בית הדין לענייני מים בחיפה

עח"ק 10830-06-13 א.ש.ש.י. נדל"ן בע"מ נ' הרשות הממשלתית למים ולביוב
עח"ק 27249-07-13 נדלן בע"מ נ' למים וביוב

1 בהתאם לסעיף 23 לחוק המים הפקת המים צריכה להיות בהתאם לרישיון ההפקה בלבד. כל הפקה
2 מעבר לכמות שהוגדרה ברישיון מחויבת בתשלום עבור הפקה חורגת בהתאם לסעיף 3 לתוספת
3 השנייה לחוק המים. זאת כדי לווסת את משק המים ולדאוג למקורות המים.
4
5 כאמור, בענייננו, העוררת פנתה וביקשה רישיון הפקה בהתאם להוראות החוק ואף קיבלה רישיון
6 הפקה, אך על פי רישיון ההפקה הייתה רשאית העוררת להפיק 42,000 מ"ק כאשר בפועל חרגה
7 העוררת מרישיון ההפקה והפיקה כמות של מעל לפי 10 ממה שנקבע ברישיון ההפקה. על כן, ניתן
8 היה לחייבה בתעריף עבור הפקה חורגת.
9
10 כמו כן, בהתאם לתנאי רישיון הקדיחה שקיבלה העוררת נכתב כי סילוק המים הנשאבים ייעשה על
11 פי כל דין בהתאם לתוצאות בדיקות איכות המים ובתיאום עם המשרד להגנת הסביבה. אם לא
12 יימצא פתרון (לשימוש במים או להחזרתם לאקוויפר) ויקבע שיש לסלק את המים למערכת הביוב,
13 אזי זה יעשה בתיאום עם "מי אביבים" ו"איגודן" (ס' 6 לרישיון הקדיחה).
14
15 על כן, מעבר לעובדה שהעוררת לא עבדה על פי התוכנית שהתבקשה ואושרה על ידי רשות המים,
16 הנמיכה את המפלט בצורה משמעותית על ידי קידוחים רבים וממושכים יותר מאשר ביקשה ואושר
17 לה ורשות המים לא עודכנה בעניין שינוי התוכנית, לא ביקשה העוררת רישיונות קדיחה נוספים או
18 תיקון של רישיון ההפקה והעוררת עשתה דין עצמי כאשר קדחה והפיקה מעבר לכמות שאושרה.
19 בנוסף, העוררת אף לא ניסתה למצוא פתרון אחר לשימוש במים, פתרון שעשוי היה להקטין את
20 החיוב על פי הוראות סעיף 7(4) לתוספת השנייה לחוק המים.
21
22 כמו כן, ברישיון הקדיחה צוין במפורש כי בעל הרישיון ישלם עבור המים שיפיק היטל הפקה
23 בהתאם לשיעור היטל הפקת סילוק מים מהאקוויפר וכן נכתב כי אין ברישיון הקדיחה להתיר
24 הפקה מן הבאר שנקדחה (למעט שאיבת ניסיון) וזאת כל עוד לא קיבל בעל רישיון הקדיחה רישיון
25 הפקה לפי סעיף 23 לחוק המים.
26
27 יש לקבל את טענות המשיבה כי העוררת ביצעה פעולה של הפקת מים כמשמעותה בסעיף 23 לחוק
28 המים והיא גם זו שנהנתה מגריעת המים מהמאזן הכללי, שכן השאיבה והסילוק אפשרו לה הקמת
29 מרתפי חניה וביסוס של הבניין. אין זה משנה לעניין זה האם העוררת צרכה את המים או לא לצורך
30 הוראות החוק המחייבות בתשלום היטל הפקה בגין שאיבה מאקוויפר.
31
32 העוררת ידעה כי מדובר בהפקה וכי בגין הפקת המים שתיעשה על ידה היא צפויה לחיוב בהיטל
33 הפקה כדין. בהודעת החיוב אף נאמר לה כי ההיטל מוטל לפי הוראות סעיף 116 לחוק המים ולפי
34 הוראות התוספת השנייה לחוק המים. כאמור, שיעור ההיטל שעל מפיק מים לשלם לצורך השפלת

בית הדין לענייני מים בחיפה

עח"ק 10830-06-13 א.ש.ש.י. נדל"ן בע"מ נ' הרשות הממשלתית למים ולביוב
עח"ק 27249-07-13 נדלן בע"מ נ' למים וביוב

1 מפלס וסילוק המים קבוע בסעיף 47(4) לתוספת השנייה בחוק המים ובהודעת החיוב הובהר כי
2 ההיטל הוא בגין "הפקה עצמית לסילוק במערכת הארצית". ברישיון הקדיחה שניתן לעוררת
3 כשנתיים לפני השתת ההיטל צוין גם גובה ההיטל הצפוי כפי שהיה באותה עת. העוררת הייתה ערה
4 לכך עוד בעת הוצאת רישיון הקדיחה כי עליה לשלם היטל עבור השאיבה וגם אם שיעור ההיטל
5 השתנה מאז מועד הוצאת רישיון הקדיחה עדיין מדובר בהיטל שהעוררת הייתה ערה לכך שיהיה
6 עליה לשלם.

7
8 באשר לטענת העוררת כי הוראת סעיף 7 לתוספת השנייה לחוק המים מחילה עצמה רק על מים
9 שפירים וכי משמעות המונח מים שפירים הינו מים הראויים לשתייה – אין בידינו לקבל את
10 הגדרתה של העוררת למונח מים שפירים. העוררת עצמה טוענת כי המונח מים שפירים מוגדר
11 בתקנה 1 לתקנות כמים שהוגדרו ככאלה ברישיון ההפקה (זאת מבלי להתייחס לטענת המשיבה כי
12 התקנות אינן תקפות עוד). עיון ברישיון ההפקה שהוצא לעוררת ביחד עם רישיון הקדיחה מעלה כי
13 המים ששאבה הוגדרו כשפירים ברישיון ההפקה. מעבר לכך, יש לקבל את טענת המשיבה כי אין
14 בדין הגדרה מהותית למים שפירים, למעט ההגדרה כי מים שפירים הם כאלו שהוגדרו על ידי מנהל
15 הרשות כמים שפירים וכאמור המים הוגדרו כשפירים כבר ברישיון שניתן. יש לקבל גם את טענת
16 המשיבה כי גם מים הכוללים רכיבי זיהום מסוימים יכולים להיות ברי שימוש למטרות שונות
17 ואספקתם למטרות אלו תבטיח כי הקמת הבניין על ידי היזם לא תפגע באינטרס הציבורי של שימור
18 מקורות המים השייכים לציבור. זו בעצם כל תכליתה של הוראת סעיף 47(4) לתוספת השנייה לחוק,
19 כאמור לעיל.

20
21 כל מטרת התיקון להוראת הסעיף הייתה כאמור לגרום ליזמים להשתמש באמצעי של שאיבת
22 וסילוק המים בצמצום, תוך ניסיון להשתמש בפתרונות המונעים סילוק כמויות גדולות של מים
23 מהאקוויפר, ו/או לעודד את היזמים השואבים את המים לעשות שימוש נוסף במים המסולקים, כך
24 שלא ייגרעו ממאזן המים הארצי, ולשם כך נקבע כי מפיק המספק את המים לצרכי בית, תעשייה או
25 חקלאות בהתאם להוראות הקבועות לעניין זה ברישיון ההפקה ישלם היטל מופחת.

26
27 העוררת אמנם הציגה חו"ד לפיה המים שנשאבו אינם ראויים לשתייה ואף נתגלו בהם מזהמים
28 מסוימים, אך לא ניתן להסיק מחו"ד שהוצגה כי לא ניתן היה לעשות במים שנשאבו שימוש כדי
29 להפוך אותם לראויים לשימוש לתעשייה או לחקלאות. כפי שצוין, איננו מקבלים את ההגדרה
30 המוצעת על ידי העוררת ל"מים שפירים" כ"מים הראויים לשתייה". על כן, לא הובאו ראיות לכך
31 שאין המדובר במים שפירים וכי המקרה אינו עונה לתכלית סעיף 47(4) לתוספת השנייה לחוק המים.

32
33 באשר לקביעת המשיבה כבר ברישיון ההפקה כי מדובר במים שפירים – לו רצתה העוררת לחלוק על
34 כך יכלה לעשות זאת בסמוך למתן הרישיון או לכל הפחות לבצע בדיקה ראשונית של איכות המים

בית הדין לענייני מים בחיפה

עח"ק 10830-06-13 א.ש.ש.י. נדל"ן בע"מ נ' הרשות הממשלתית למים ולביוב
עח"ק 27249-07-13 נדלן בע"מ נ' למים וביוב

1 ומרכיבי הזיהום בהם כדי לנסות ולחלוק על קביעה זו ולא להמתין לסיום השאיבה בכמויות
2 עצומות הרבה מעבר למה שאושר לה ורק לאחר מכן לחלוק על קביעת המשיבה בנוגע לאיכות
3 המים.
4
5 יתרה מכך, כאמור, המים שנשאבו הוגדרו כבר בעת מתן רישיון הקדיחה כמים שיש לשלם עבורם
6 היטל הפקה וההגדרה מופיעה גם ברישיון ההפקה. על כן, אם הייתה סבורה העוררת כי אין המדובר
7 במים שפירים או כי אין לחייבה בהיטל הפקה הייתה צריכה לערער על תנאי הרישיון ולא להפר את
8 הרישיון ובדיעבד לתקוף את התנאים הנקובים בו.
9
10 אין בכך שהמשיבה כתבה ברישיון הקדיחה כי "סילוק המים למערכת הביוב יעשה בתיאום עם מי
11 אביבים ואיגודן" כדי לחרוץ את גורל המים, שכן ניתן להבין מן הכתוב שמדובר במשפט המוסף לכל
12 רישיון קדיחה ומציין את הגורמים שמולם יש לפעול במידה שיוחלט על ידי השואב לסלק את המים
13 לביוב. כך גם מצוין משפט קודם לכן ברישיון הקדיחה כי "סילוק המים הנשאבים יעשה על פי כל
14 דין בהתאם לתוצאות בדיקות איכות המים ובתיאום עם המשרד להגנת הסביבה". על כן, לא ניתן
15 לטעון כי נקבע מראש שהמים אינם שפירים.
16
17 כאמור, העוררת קיבלה רישיון קדיחה ורישיון הפקה מפורטים, בהם פורטו התנאים הדרושים
18 להפקת וסילוק המים. לו רצתה העוררת להתנגד לתנאי הרישיונות היה עליה לעשות כן בסמוך
19 לקבלת הרישיון ולא לאחר ששאבה את המים וחרגה מהכמות שנקבעה בצורה משמעותית. בהתאם
20 לסעיף 31 לחוק המים יכולה הייתה העוררת אף להגיש ערר לבית הדין למים על תנאי הרישיון בתוך
21 21 יום מיום מסירת ההודעה, אך העוררת לא עשתה כן, אלא בחרה לעשות דין לעצמה.
22
23 אשר על כן, לאור המפורט לעיל, סבורים אנו כי יש לקבל את טענות המשיבה כי הטלת ההיטל על
24 העוררת נעשתה בהתאם להוראות החוק והרישיונות שניתנו לעוררת ובאופן המביא לידי ביטוי את
25 כוונת החוק, כפי שתוקן, ואת התנהגות העוררת שהפיקה מים בחריגה מתנאי הרישיון.
26
27 עם זאת, והגם שסבורים אנו כי החלטת המשיבה נעשתה בהתאם להוראות החוק, נעיר כי דעתנו
28 אינה נוחה עם התוצאה אליה הגענו. בפועל, והגם שהעוררת לא פעלה כנדרש בהתאם להוראות
29 החוק, לא נפגע כתוצאה ממעשיה ומחדליה משק המים. יתרה מזאת, העוררת הפיקה מים והזרימה
30 את כל הכמות המופקת בחזרה למאגרי מים של המשיבה, וזאת באמצעות תאגיד "מי אביבים" ואף
31 שילמה לתאגיד עבור העברת המים שהופקו מהאקוויפר למאגרי קולחין המשמשים להשקיה
32 ולחקלאות. התוצאה הכלכלית המתקבלת היא שהעוררת משלמת ביתר עבור מים שבפועל לא נגרעו
33 ממאזן משק המים.
34

בית הדין לענייני מים בחיפה

עח"ק 10830-06-13 א.ש.ש.י. נדל"ן בע"מ נ' הרשות הממשלתית למים ולביוב
עח"ק 27249-07-13 נדלן בע"מ נ' למים וביוב

1 תוצאה זו מעוררת קושי מאחר ונראה כי הגם שהעוררת פעלה שלא כדין יש בכך משום פגיעה בלתי
2 מידתית בקניינה. סבורים אנו כי כאשר זו התוצאה היה מקום לבחון את האפשרות להקל עם
3 העוררת בחיוב שהוצא לה, הגם שמדובר בחיוב שהוצא בהתאם להוראות החוק. לעניין זה יש
4 לראות, על דרך ההיקש, את הוראות סעיף 37(3) לתוספת השניה לחוק המים הקובע כדלקמן:
5

6 **"בעד הפקת מים שפירים עיליים ממיתקני הפקה שלגביהם קבע מנהל**
7 **הרשות הממשלתית, בהודעה שפרסם ברשומות, כי אם לא יופקו**
8 **באמצעותם מים כאמור יביא הדבר להמלחת המים או לפגיעה דומה**
9 **באיכותם, באופן שלא יהיה ניתן להשתמש בהם, בעלות סבירה,**
10 **למטרות שהוגדרו ברישיון ההפקה – יהיה מפיק המים פטור מתשלום**
11 **היטל הפקה, ובלבד שיזרים מים חלופיים, בכמות ובאיכות כפי שהורה**
12 **מנהל הרשות הממשלתית למקום כפי שהורה, הנמצא בתחום שבו**
13 **ממוקמים מיתקני ההפקה;"** (ההדגשה הוספה. ר.ש.).
14

15 ניתן לראות שבמקרים בהם חלות הוראות סעיף 37(3) לתוספת מצא החוק להסמיך לפטור את
16 המפיק מתשלום עבור ההפקה במקרים בהם נמצא פתרון לפיו נמנעה גריעת המים מהמאגר.
17 כאמור, הוראה זו אינה חלה על המקרה שבפנינו. עם זאת סבורים אני כי היה מקום לשקול, במקרים
18 המתאימים וכאשר בפועל לא נגרע מאזן המים הכולל, להחיל אמות מידה דומות על חיוב בהיטל
19 הפקה.
20

21 נוסף עוד כי ראוי הוא שהמחוקק ישקול תיקון חקיקה מתאים ברוח האמור לעיל. נזכיר לעניין זה
22 כי חוק תאגידי מים וביוב, התשס"א 2001, מגדיר בסעיף 2 "מערכת ביוב" – כל מערכות הביוב
23 הציבורי, ובכלל זה ביב מאסף וביוב ראשי על כל מיתקניהם, תחנות שאיבה וקווי סניקה על כל
24 מיתקניהם, מיתקנים לטיהור שפכים, מיתקנים לטיפול בנזף, וכן מיתקנים לסילוק שפכים
25 מטוהרים". ניתן ללמוד מהוראות חוק זה כי המחוקק ראה במי הביוב (מי שופכין ומי ניקוז) כחלק
26 ממשאב המים הלאומי, כאמור גם בסעיף 2 לחוק המים התשי"ט - 1959, ומצא לנכון להסדיר כלים
27 לניצול משאב המים באמצעות תאגידי המים והביוב. מכאן גם שראוי להסדיר בחקיקה הוראה
28 הדומה לזו שבסעיף 37(3) לעיל, המביאה בחשבון מצב בו מעשה הנכנס בגדר של הפקת מים, ואולם
29 אינו גורע כלל ממאזן משק המים הלאומי ואף משפר את מצבו, כפי שבמקרה שבפנינו, ומסמיכה
30 לפטור את המפיק מתשלום היטל הפקה.
31

32 נוסף כי לעוררת פתוחה הדרך לפנות למשיבה בבקשה ברוח האמור לעיל. חזקה כי בקשתה תישקל
33 ע"י הרשות המנהלית אשר תביא בחשבון מחד את העובדה שהעוררת לא פנתה להגדלת המכסה
34 המותרת להפקה ומהצד השני פעלה בדרך של השבת המים שהופקו למערכת המים הלאומית.
35
36

בית הדין לענייני מים בחיפה

עח"ק 10830-06-13 א.ש.ש.י. נדל"ן בע"מ נ' הרשות הממשלתית למים ולביוב
עח"ק 27249-07-13 נדלן בע"מ נ' למים וביוב

1 על כן, ובכפוף להערה לעיל, אנו מורים על דחיית הערר.

ר. שפירא, שופט
[אב"ד]

2

3

נציגי הציבור מר שאול שטריט ומר ישראל מנטל :

4

אנחנו מסכימים לאמור לעיל ומבקשים להוסיף כדלקמן :

5

6

כידוע, בית הדין למים הוא ערכאה שיפוטית שבמסגרתה מכהנים נציגי ציבור שתפקידם להציג,
מעבר להוראות החוק, גם היבטים ציבוריים נוספים הקשורים בבקרה על החלטות הרשות
הממשלתית למים ולביוב. מדובר במותב המשלב שיקולים משפטיים ושיקולים מקצועיים הנוגעים
לעניין [ראו: ע"א 8234/08 מנהל הרשות הממשלתית למים ולביוב נ' תדיר גן (מתכת) (ניתן ביום
2.2.10), פסקאות 15-18 לפסק הדין; ע"א 9535/06 עבדאללה אבו מסעאד נ' נציב המים (ניתן ביום
5.6.11), פסקה 16 לפסק הדין].

12

13

השימוש בקולחין מטוהרים נעשה ברישוי המדינה, והכמות המוקצת נחשבת כחלק ממאזן המים
הארצי. השימוש במי הקולחין נקבע בשים לב לסיווגם ולאיותם, ובהתאם לתקנות קיימות. צרכן
מי קולחין מטוהרים משלם תעריפים שבתקנות עבור צריכת המים שהוקצתה לו.

16

17

בנסיבות כגון המקרה שבפנינו, בהן מים שהופקו לצורך סילוקם מאתר בנייה, הוחזרו בפועל למאזן
מי הקולחין הלאומי, ראוי כי גורמי הרשות הממשלתית למים ולביוב וגורמי המדינה הרלוונטיים
יפעלו לשם שכלול החקיקה והתקינה, באופן שיסמיך את ראש רשות המים והביוב לפטור, במקרים
המתאימים, מהיטל הפקה וזאת כאשר מתברר כי המפיק, אשר פעל לסילוק המים מהאקוויפר,
הזרים על חשבונו מים שפירים לביוב, כך שבפועל לא נגרע דבר, הלכה למעשה, ממאזן משק המים
הלאומי.

23

24

בנוסף, וככל שהדבר לא נעשה, מוצע כי רשות המים, תאגיד מי-אביבים איגודן, ביחד או בנפרד,
יעשו סקר יעודי מפורט במאגרי מי התהום שבתחום השיפוט של איגוד הערים, ויבחנו את אותם
מקומות בהם מצויים מים שאינם ראויים לשתייה, ואולם ניתן לעשות בהם שימוש במסגרת מערכות
הביוב. זאת באופן שבו סילוק מאולץ של מי תהום, בדומה למקרה שבפנינו, אינו גורם לחדירת מי-

27

בית הדין לענייני מים בחיפה

עח"ק 10830-06-13 א.ש.ש.י. נדל"ן בע"מ נ' הרשות הממשלתית למים ולביוב
עח"ק 27249-07-13 נדלן בע"מ נ' למים וביוב

1 ים אלא מאפשר קליטה נוספת של מים למאגר מי התהום ממקורות שונים, ובכך לא גורמת הפקת
2 המים וסילוקם מהאקוויפר למערכת הביוב, פגיעה כלשהי למי התהום ולמאזן המים הלאומי.

ישראל מנטל
נציג ציבור

שאול שטרייט
נציג ציבור

3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13

בסיכומו של דבר הערר נדחה.

בנסיבת העניין יישא כל צד בהוצאותיו.

8 הפרקליטות מתבקשות לסייע בהעברת פסק הדין לגורמים הרלוונטיים בכל הנוגע להערותיו של בית
9 הדין.

המזכירות תשלח עותק פסק דין לב"כ הצדדים.

ניתן היום, כ"ח טבת תשע"ד, 31 דצמבר 2013, בהעדר הצדדים.

ישראל מנטל
נציג ציבור

שאול שטרייט
נציג ציבור

ר. שפירא, שופט
[אב"ד]

14